

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๗๐๓/๒๖๔๕

กระทรวงพาณิชย์
๕๖๓ ถนนนนทบุรี
ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๓ และการจัดทำรายชื้อตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงในประเทศคู่ค้า (Notorious Markets)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนารายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษประจำปี ๒๕๖๓
๓. หนังสือของสมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ
๔. หนังสือของสมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย
๕. หนังสือของสมาคมผู้สร้างภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องรายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๓ และการจัดทำรายชื้อตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงในประเทศคู่ค้า (Notorious Markets) มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว และพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๑) การเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง และ (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative: USTR) ได้จัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้าสำคัญภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special 301) เป็นประจำทุกปี โดยประกาศผลการจัดสถานะในช่วงปลายเดือนเมษายน ทั้งนี้ ในการจัดสถานะดังกล่าวมีการจัดทำรายชื้อตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงในประเทศคู่ค้า (Notorious Markets) ด้วย

๑.๒ หลังจากที่ได้ถูกจัดให้อยู่ในบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ (Priority Watch List: PWL) มากกว่า ๑๐ ปี USTR ได้ปรับสถานะของไทยให้ดีขึ้นจากบัญชี PWL เป็นบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๓ เมื่อปี ๒๕๖๒ ไทยยังคงถูกจัดสถานะอยู่ในบัญชี WL อย่างไรก็ดี รายงาน Notorious Markets ได้มีการระบุชื่อตลาดในไทย ๒ แห่ง เป็นการละเมิดในท้องตลาด ๑ แห่ง คือ ย่านพัฒน์พงษ์ และตลาดออนไลน์ ๑ แห่ง คือ www.shopee.co.th

๑.๔ ในปีนี้ USTR ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้มีส่วนได้เสีย และประเทศที่ได้รับการประเมิน เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาในแต่ละประเทศ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำความคิดเห็น ประกอบด้วยข้อมูลความคืบหน้าและสถานะการดำเนินการของไทยในเรื่องที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญ และได้ยื่นต่อสำนักงาน USTR เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ รวมถึงรายงาน Notorious Markets มีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าวและพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๓. สารสำคัญ

๓.๑ สถานะของไทยและประเทศคู่ค้าอื่นของสหรัฐฯ ประจำปี ๒๕๖๓

๓.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ USTR ประกาศสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้า ประจำปี ๒๕๖๓ โดยไทยยังคงสถานะอยู่ในบัญชี WL ร่วมกับประเทศอื่นอีก ๒๒ ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ปากีสถาน เติร์กเมนิสถาน อุซเบกิสถาน อียิปต์ คูเวต เลบานอน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โรมานี ตุรกี บาร์เบโดส โบลิเวีย บราซิล แคนาดา โคลอมเบีย สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ กัวเตมาลา เม็กซิโก ปารากวัย เปรู และตรินิแดดและโตเบโก

สำหรับประเทศที่อยู่ในบัญชี PWL มีจำนวน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย อินเดีย อัลจีเรีย ซาอุดีอาระเบีย รัสเซีย ยูเครน อาร์เจนตินา ซิลี และเวเนซุเอลา

๓.๑.๒ ในส่วนของรายงาน Notorious Markets ประจำปี ๒๕๖๒ ได้มีการระบุชื่อตลาดในไทย ๒ แห่ง เป็นการละเมิดในท้องตลาด ๑ แห่ง คือ ย่านพัฒน์พงษ์ และตลาดออนไลน์ ๑ แห่ง คือ www.shopee.co.th

๓.๒ พัฒนาการและความคืบหน้าการดำเนินการของไทย

สหรัฐฯ แสดงความพอใจต่อนโยบายและผลการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยที่สำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีพลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ส่งผลให้การประสานงานในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างราบรื่น

๓.๒.๒ การป้องปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเผยแพร่สถิติการจับกุมผ่านช่องทางออนไลน์ และการจัดกิจกรรมรณรงค์และสร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาในหลากหลายรูปแบบ

๓.๒.๓ การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงในสภาพแวดล้อมดิจิทัล และการเตรียมการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty: WCT)

๓.๒.๔ การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงขั้นตอนการจดทะเบียนและเตรียมการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ (Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs)

๓.๒.๕ การเพิ่มจำนวนผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรของกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อแก้ไข ปัญหางานค้างสะสมการจดทะเบียนสิทธิบัตร

๓.๓ ข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ

๓.๓.๑ ยังคงมีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจำหน่ายสินค้าละเมิด เครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ทั้งในท้องตลาดและตลาดออนไลน์ การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชัน สำหรับการสตรีมและดาวน์โหลด การขโมยสัญญาณเคเบิลและดาวเทียม และการดำเนินคดีทางแพ่ง ที่ใช้เวลานานและค่าเสียหายที่เจ้าของสิทธิได้รับไม่สมเหตุสมผล

๓.๓.๒ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังไม่ตอบสนอง ต่อข้อกังวลของสหรัฐฯ ในบางเรื่อง เช่น การคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures: TPM) การบังคับใช้สิทธิกรณีมีการลักลอบบันทึกภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ (Camcording) และการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์โดยมิชอบ เป็นต้น

๓.๓.๓ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังคงมีเรื่องการกำหนดสัดส่วน ระหว่างภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่จะนำออกฉายในโรงภาพยนตร์

๓.๓.๔ ยังคงมีปัญหางานจดทะเบียนสิทธิบัตรค้างสะสม โดยเฉพาะสิทธิบัตรยา

๓.๓.๕ ควรมีการป้องกันการนำข้อมูลผลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งเป็นความลับ ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรมหรือการเปิดเผยข้อมูลฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔. ความเห็นของกระทรวงพาณิชย์

แม้ว่าการจัดสถานะประจำปีนี้มีผลเป็นที่น่าพอใจแต่ในการรักษาสถานะของไทยไว้ในบัญชี WL หรือผลักดันให้ไทยหลุดจากทุกบัญชีในอนาคต ควรมีการพัฒนาระบบการคุ้มครองและป้องปราม การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่องต่อไป โดยเฉพาะการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในทุกรูปแบบ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้อง กับมาตรฐานสากล ตลอดจนการส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบาย และมาตรการด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญ

๕. ข้อเสนอของกระทรวงพาณิชย์

เนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ รวมถึง รายงาน Notorious Markets มีผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเห็นควร เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว และเพื่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อการประเมินสถานะ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในรอบถัดไป จึงเห็นควรเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑ สหรัฐฯ ให้ความสำคัญและติดตามความคืบหน้าการแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ของไทยอย่างใกล้ชิด ทั้งในส่วนของกฎหมายสิทธิบัตรและกฎหมายลิขสิทธิ์ ในการนี้ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑.๑ การแก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตรการประดิษฐ์นั้น คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณา ของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์และการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียน การออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ อีกฉบับหนึ่ง เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ อย่างไรก็ดี สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่าสมควรนำร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ ทั้งสองฉบับดังกล่าวมารวมกัน แล้วจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับเดียว ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สิน ทางปัญญา จะเร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ กลับเข้าสู่การพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีต่อไป จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๕.๑.๒ การแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นอกจากจะเป็นประเด็นสำคัญที่ USTR ระบุไว้ในรายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ของไทยแล้ว ภาคเอกชนเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งไทยและต่างประเทศ ยังได้ร่วมกันผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติ ดังกล่าวด้วย ดังปรากฏตามหนังสือของสมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย และสมาคมผู้สร้างภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - ๕) ทั้งนี้ การแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เพื่อให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถแจ้งเตือนไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ทำขึ้นโดยละเมิด ลิขสิทธิ์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างทั้งสองฝ่าย ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการบังคับใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ อีกทั้งช่วยประหยัด งบประมาณในการป้องปรามการละเมิดของหน่วยงานภาครัฐด้วย โดยที่ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาตามขั้นตอนต่อไปโดยเร็ว

๕.๒ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบต่างๆ ทั้งในท้องตลาดและบนอินเทอร์เน็ต เป็นประเด็นที่ USTR ได้แสดงความกังวล และรายงาน Notorious Markets ประจำปี ๒๕๖๒ ยังได้ระบุชื่อตลาด ในไทย ๒ แห่ง คือ ย่านพัฒนาพงษ์ และ www.shopee.co.th ในการนี้ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๒.๑ พิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพบก กองทัพเรือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมศุลกากร สำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

กวาดชั้นปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในท้องตลาดและบนอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในตลาดที่มีการระบุในรายงานฯ ตลอดจนสกัดกั้นการล่ำเลียงและขนส่งสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๕.๒.๒ โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้อินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญบบนอินเทอร์เน็ต จึงควรพิจารณา**มอบหมาย**กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการร่วมกันเพื่อให้มีการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาออกจากระบบคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องต่อไป ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งศาลภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเข้มงวด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

กองพัฒนาความร่วมมือทรัพย์สินทางปัญญา

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๗ ๔๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๔๖๕๑